

Títol de Grau d'Ensenyaments Artístics Superiors:

GUIA DOCENT

Fonaments històrics del disseny 2024-25

Especialitat: Il·lustració

Curs 2024/2025

→ 1. Dades d'identificació → 2. Objectius generals y contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació → 3. Coneixements recomanats → 4. Competències de l'assignatura → 5. Resultats d'aprenentatge → 6. Continguts → 7. Volum de treball/ Metodologia → 8. Recursos → 9. Avaluació → 10. Bibliografia

→ 1. Dades d'identificació

DADES DE L'ASSIGNATURA

Centre	Escola d'Art i Superior de Disseny de València		
Títol	Il·lustració		
Departament	Història i Teoria de l'Art i del Disseny		
Mail del departament	@easdvalencia.com		
Assignatura	Fonaments Històrics del disseny		
Web	easdvalencia.com		
Horari	A determinar		
Lloc on s'imparteix	A determinar	Hores setmanals	5
Codi		Crèdits ECTS	6
Cicle		Curs	1er
Duració	Semestral	Idioma	Castellà/Valencià
Tipus de formació	FB. Formació Bàsica	Tipus d'assignatura	50% presencial 50% autònom

DADES DEL PROFESSORAT

Docent/s responsable/s	A determinar pel departament		
Correu electrònic	A determinar		
Horari tutories	A determinar pel departament		
Lloc de les tutories	A determinar / Departament d'Història		

→ 2. Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació

Fonaments Històrics del Disseny és una assignatura bàsica que forma part de la matèria d'Història de les Arts i del Disseny. Les seues unitats didàctiques treballen de manera detallada la història del disseny i la seua vinculació amb les manifestacions de l'art i l'arquitectura contemporanis.

L'estudi dels Fonaments Històrics del Disseny s'ha d'abordar com a fenomen contemporani complex en el què s'integren la innovació tecnològica, la investigació i experimentació de nous materials, els canvis en els usos i costums, i l'aparició de nous codis estètics associats a canvis socials profunds. L'assignatura se centra en tres aspectes:

- a) La reflexió del paper del disseny i la seua relació amb el gust i els valors estètics de cada moment històric i la seua relació amb les arts plàstiques.
- b) L'evolució de la funció social del disseny i les diverses respostes que s'han donat al llarg de la història.
- c) El coneixement de les circumstàncies històriques en què se desenvolupa i la seua relació amb els avanços tecnològics i els canvis socials i antropològics que plantegen noves necessitats en l'ús de productes i serveis.

L'assignatura ofereix al futur professional una formació imprescindible sobre estils, moviments, tendències i dissenyadors. El seu contingut recolza i complementa l'educació tècnica del dissenyador des de la necessària reflexió històrico-conceptual.

Els objectius són:

- capacitar a l'alumnat en els tres nivells: escrit, nivell d'expressió i nivell de comprensió de les obres de disseny al llarg de la història.
- enriquir el coneixement amb l'ús correcte del llenguatge com a instrument de comunicació oral.
- desenvolupar l'interès i la curiositat per la singularitat i especificitat del disseny dins del context històric i simbòlic de les societats.
- analitzar la teoria i l'estètica dels dissenys d'objectes utilitaris al llarg de la història i la seua relació amb els fenòmens polítics, culturals, socials, econòmics, mediambientals i/o tecnològics que transformen la vida quotidiana de la societat.

La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, en l'article 2.1.j) estableix que el sistema educatiu espanyol s'orientarà a la consecució, entre altres fins, de la capacitació per a la comunicació en les llengües cooficials, si n'hi ha, i en una o més llengües estrangeres.

Aquesta assignatura, procurarà la consecució de la capacitació de l'alumnat en els tres nivells possibles segons la base d'origen de cada alumne: nivell escrit, nivell d'expressió i nivell de comprensió. Es pretén, per tant, enriquir el coneixement mitjançant l'ús correcte del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita.

→ 3. Coneixements previs recomanats

Es recomana a l'alumnat que tinga coneixements d'alguna de les llengües europees, a més del castellà i el català, per poder aprofitar els continguts de la bibliografia que tenim a l'abast.

Així mateix, es recomana haver cursat alguna assignatura d'Història de l'Art, Història del Disseny i de les Arts Aplicades per tenir familiaritat amb els continguts, vocabulari i termes específics de la matèria.

→ 4. Competències de l'assignatura

Presentem a continuació les competències a les que contribueix a assolir l'assignatura de **Fonaments Històrics del Disseny**.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

CT2	Arreplegar informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament
CT8	Desenvolupar raonadament i críticament idees i arguments.
CT11	Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.

COMPETÈNCIES GENERALS

CG3	Establir relacions entre el llenguatge formal, el llenguatge simbòlic i la funcionalitat específica.
CG6	Promoure el coneixement dels aspectes històrics, ètics, socials i culturals del disseny.
CG12	Aprofundir en la història i la tradició de les arts i del disseny.
CG13	Conèixer el context econòmic, social i cultural en què té lloc el disseny.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE15	Reflexionar sobre la influència social positiva del disseny, valorar la seua incidència en la millora de la qualitat de vida i el medi ambient, i la seua capacitat per generar identitat, innovació i qualitat en la producció.
------	--

→ 5. Resultats d'aprenentatge

RESULTATS D'APRENTATGE	COMPETÈNCIES RELACIONADES
R1 - Identifica les característiques formals i comunicatives del disseny contemporani.	CT2, CG3, CG6, CG12.

R2 - Explica les relacions entre els moviments artístics i el disseny del període històric que comprèn cada unitat didàctica.	CT8, CG6, CG12, CG 13, CG19.
R3 - Analitza les creacions artístiques i de disseny amb l'aplicació de criteris formals, narratius i simbòlics.	CT8, CG6, CG12.
R4 - Compara les obres del període estudiat amb produccions de disseny d'altres èpoques, establint relacions i influències, i detectant fonts d'inspiració.	CT8, CT11, CG6, CG12, CG19.
R5 - Argumenta les opinions amb precisió i rigor, utilitzant una terminologia i un vocabulari específics de la disciplina amb correcció lèxica, ortogràfica i sintàctica.	CT8, CT11, CE15.
R6 - Elabora treballs d'investigació aplicant la metodologia adequada.	CT2, CT8, CT11, CG3, CG6, CG12, CG13, CG19, CE15

→ 6. Continguts

BLOC 1 INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA I TEORIA DEL DISSENY

Unitat 0. Mètodes d'investigació en la matèria.

- 0.1 La importància de la metodologia: la Història i la Teoria de l'Art i del Disseny com a ciències.
- 0.2 Aproximació a les metodologies d'investigació.
- 0.3 Normativa APA.

Unitat 1. Introducció a la Història i la Teoria del Disseny.

- 1.1 El concepte de Disseny.
- 1.2 Teoria del Disseny i els seus llenguatges.

Unitat 2. La Revolució industrial i els orígens del disseny.

- 2.1 Introducció general al s. XIX. Entre la tradició i el progrés industrial. Canvis en l'art i en la ciutat.
- 2.2 Revolució Industrial: pioners.
- 2.3 Arquitectura del ferro i les Exposicions Universals.
- 2.4 L'exposició del mal gust de 1851: conseqüències per a l'art i el disseny. Japonisme, Reformistes, l'Esteticisme.

Unitat 3. L'Art Nouveau i els Wiener Werkstätte.

- 3.1 Modernisme orgànic.
- 3.2 Modernisme racional.
- 3.3 Els Wiener Werstsätze.

BLOC 2 LA CREACIÓ DEL LLENGUATGE MODERN

Unitat 4. Avantguardes artístiques: la modernitat i la seua repercussió en el disseny.

- 4.1 Primeres avantguardes: fauvisme, expressionisme, cubisme, vorticisme, orfisme i futurisme.
- 4.2 Avantguardes abstractes: abstracció lírica, suprematisme, constructivisme i neoplasticisme.
- 4.3 Avantguardes radicals: dadaisme i surrealisme.

Unitat 5. Naixement del Funcionalisme: el Moviment Modern.

- 5.1 Funcionalisme racionalista.
- 5.2 Funcionalisme organicista.

Unitat 6. La Bauhaus i l'ensenyament del disseny.

- 6.1 Origen, sistema pedagògic, influències, tallers.
- 6.2 Etapes.
- 6.3 Influències i conseqüències.

Unitat 7. L'Art Déco: luxe i kitsch.

- 7.1 Origen, context i característiques.
- 7.2 Europa.
- 7.3 EUA: Hollywood Style.

Unitat 8 El disseny als EUA

- 8.1 Estilisme i aerodinamisme.
- 8.2 El racionalisme americà.

BLOC 3 EL DISSENY DESPRÉS DE LA II GUERRA MUNDIAL

Unitat 11. . Segones avantguardes, la postmodernitat i el disseny en els EUA.

- 11.1 Op Art i Pop Art.
- 11.2 Space Age.
- 11.3 Minimalisme.
- 11.4 Antidisseny/Disseny Radical.
- 11.5 High Tech.
- 11.6 Deconstructivisme.

→ 7. Volum de treball/ Metodologia

7.1 Activitats de treball presencial

ACTIVITATS	Metodologia d'ensenyament-aprenentatge	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge	Volum de treball (en hores o ECTS)
Classe presencial	Exposició de continguts per part del professorat o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats y coneixements a l'aula.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6.	27 hores
Classes pràctiques	Sessions de treball en grups supervisades pels docents. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/ concerts/ representacions/audicions..., cerca de dades biblioteques, Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumnat.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA6	21 hores
Exposició del treball en grup	Aplicació de coneixements interdisciplinaris.	RA5	10 hores
Tutoria	Atenció personalitzada i en petits grups. Període d'instrucció i/o orientació realitzat pels tutors amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5	10 hores
Avaluació	Conjunt de proves (orals /o escrites) emprades en l'avaluació inicial o formativa de l'alumnat.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5.	7 hores
SUBTOTAL			75 hores

7.2 Activitats de treball autònom

Treball autònom	Estudi per part de l'alumnat: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs,	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6.	45 hores
-----------------	--	-------------------------------	----------

	memòries,... per exposar o entregar-les durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de petit grup.		
Estudi pràctic	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per exposar o entregar durant las classes teòriques, classes practiques i/o tutories de petit grup.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7.	25 hores
Activitats complementàries	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, congressos, conferències,...	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7.	5 hores
SUBTOTAL			75
TOTAL			150

→ 8. Recursos

- Pissarra.
- Ordinadors.
- Projector.
- Altaveus.
- Material audiovisual.
- Pàgines web especialitzades.
- Articles de revistes i textos adients.
- Accés a la Biblioteca i centres de documentació.

→ 9. Avaluació

9.1 Convocatòria ordinària

9.1.1 Alumnat amb avaluació contínua

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ i CRITERIS D'AVALUACIÓ/ QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
<p>1- Els instruments d'avaluació són els següents:</p> <p>1.1- Elaboració i defensa de treballs individuals o de grup. 40% de la nota final.</p> <p>1.2- Exercicis d'aula (estudi de casos, anàlisis d'obres...). 20% de la nota final.</p> <p>1.3- Proves objectives (examen, elaboració de <i>portfoli</i>, quaderns d'aula...). 40% de la nota final.</p> <p>2- Els criteris d'avaluació dels diferents instruments d'avaluació són els següents:</p> <p>2.1- Elaboració i defensa de treballs individuals o de grup:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adequació a pautes i terminis consensuats i establerts. - Capacitat de selecció i organització de la informació. - Capacitat d'anàlisi i de síntesi. - Capacitat d'argumentació i estructuració de les idees. - Capacitat de coordinació en els treballs de grup. - Correcció ortogràfica i sintàctica. - Ús d'un vocabulari adequat. - Ús d'un estil coherent en la comunicació oral i escrita. - Ús de les normes bàsiques d'elaboració i presentació d'un treball de recerca. - Respecte a la propietat intel·lectual. - Ús correcte de les fonts documentals i la bibliografia. <p>2.2- Exercicis d'aula:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domini dels conceptes treballats en l'aula. - Capacitat d'anàlisi i de síntesi. - Capacitat d'argumentació i estructuració de les idees. - Correcció ortogràfica i sintàctica. - Ús d'un vocabulari adequat. - Ús d'un estil de comunicació coherent. - Ús correcte de les fonts i la bibliografia. <p>2.3- Proves objectives:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domini dels conceptes treballats en l'aula. - Capacitat d'anàlisi i de síntesi. - Capacitat d'argumentació i estructuració de les idees. - Correcció ortogràfica i sintàctica. - Ús d'un vocabulari adequat. - Ús d'un estil de comunicació coherent. 	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p> <p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA6</p> <p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5</p>

<p>El punt 2.1 expressa l'elaboració i defensa del treball o treballs d'investigació. Aquest treball s'elabora al llarg del semestre lectiu, amb pautes i terminis acordats entre alumnat i professorat, seguiment i tutories que formen part d'aquesta avaluació contínua. Sense aquest seguiment no pot ser avaluat el treball de manera positiva.</p> <p>En la elaboració dels treballs s'avalua el contingut, la metodologia d'investigació, normes de citació, etc. No seran avaluats els treballs copiats o plagiatos totalment o de manera parcial. Tant les activitats com els treballs s'elaboren, es presenten i es defenen dins d'uns terminis. No poden ser avaluats fora de termini.</p> <p>Per avaluar els treballs s'aportaran rúbriques que especifiquen els resultats d'aprenentatge, percentatges atorgats, etc.</p>	
--	--

9.1.2 Alumnat amb pèrdua d'avaluació contínua (+20% faltes assistència)

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ i CRITERIS D'AVALUACIÓ/ QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
<p>Proves teòric/pràctiques. Suposen el 100% de la qualificació total. Aquestes proves es qualificaran de 0 a 10. Es considera que la assignatura està superada si la nota final es igual o superior a 5. S'avaluaran tots els continguts desenvolupats a l'assignatura.</p> <p>Per tal d'avaluar aquestes proves, farem ús d'una rúbrica on s'especifiquen els resultats d'aprenentatge i els indicadors (resultats d'aprenentatge més concrets) segons siga la seua tipologia.</p> <p>Els criteris d'avaluació dels instruments d'avaluació són els següents</p> <p>1. Proves teòric-pràctiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Domini de la totalitat dels continguts de l'assignatura. -Capacitat d'anàlisi i de síntesi. -Capacitat d'argumentació i estructuració de les idees. -Correcció ortogràfica i sintàctica. -Ús d'un vocabulari adient. -Ús d'un estil de comunicació coherent. 	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p>

9.2 Convocatòria extraordinària

9.2.1 Alumnat amb avaluació contínua

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ i CRITERIS D'AVALUACIÓ/ QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
<p>Els instruments d'avaluació, els criteris d'avaluació i qualificació i els resultats d'aprenentatge avaluats són els mateixos que al punt 9.1.1</p>	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p>

9.2.2 Alumnat amb pèrdua d'avaluació contínua (+20% faltes assistència)

INSTRUMENTS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ/ QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
Els instruments d'avaluació, els criteris d'avaluació i qualificació i els resultats d'aprenentatge avaluats seran els mateixos que al punt 9.1.2	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6

→ 10. Bibliografia

Bibliografía bàsica:

- Bhaskaran, Lakshmi (2007). *El diseño en el tiempo*. Blume.
- De Fusco, Renato (2005). *Historia del diseño*. Santa & Cole.
- Dormer, Peter (1993). *El diseño desde 1945*. Destino.
- Fiell, Charlotte i Fiell, Peter (2000). *Diseño del siglo XX*. Taschen.
- Morteo, Enrico (2009). *Diseño. Desde 1850 hasta la actualidad*. Electa.
- Pevsner, Nikolaus (1976). *Los orígenes de la arquitectura moderna y del diseño*. Gustavo Gili.
- Torrent, Rosalía i Marín, Joan M. (2005). *Historia del diseño industrial*. Càtedra.

Bibliografía complementaria:

- Benevolo, Leonardo (1977). *Historia de la arquitectura moderna*. Gustavo Gili.
- Calvo Serraller, Francisco (2001). *El arte contemporáneo*. Taurus.
- Guasch, Anna Maria (2000). *El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural*. Alianza.
- Woodham, Jonathan M. (1997). *Twentieth-Century Design*. Oxford University Press.